

OPPIMATERIAALIHANKE

Opettajien ja opiskelijoiden vastausten koontia

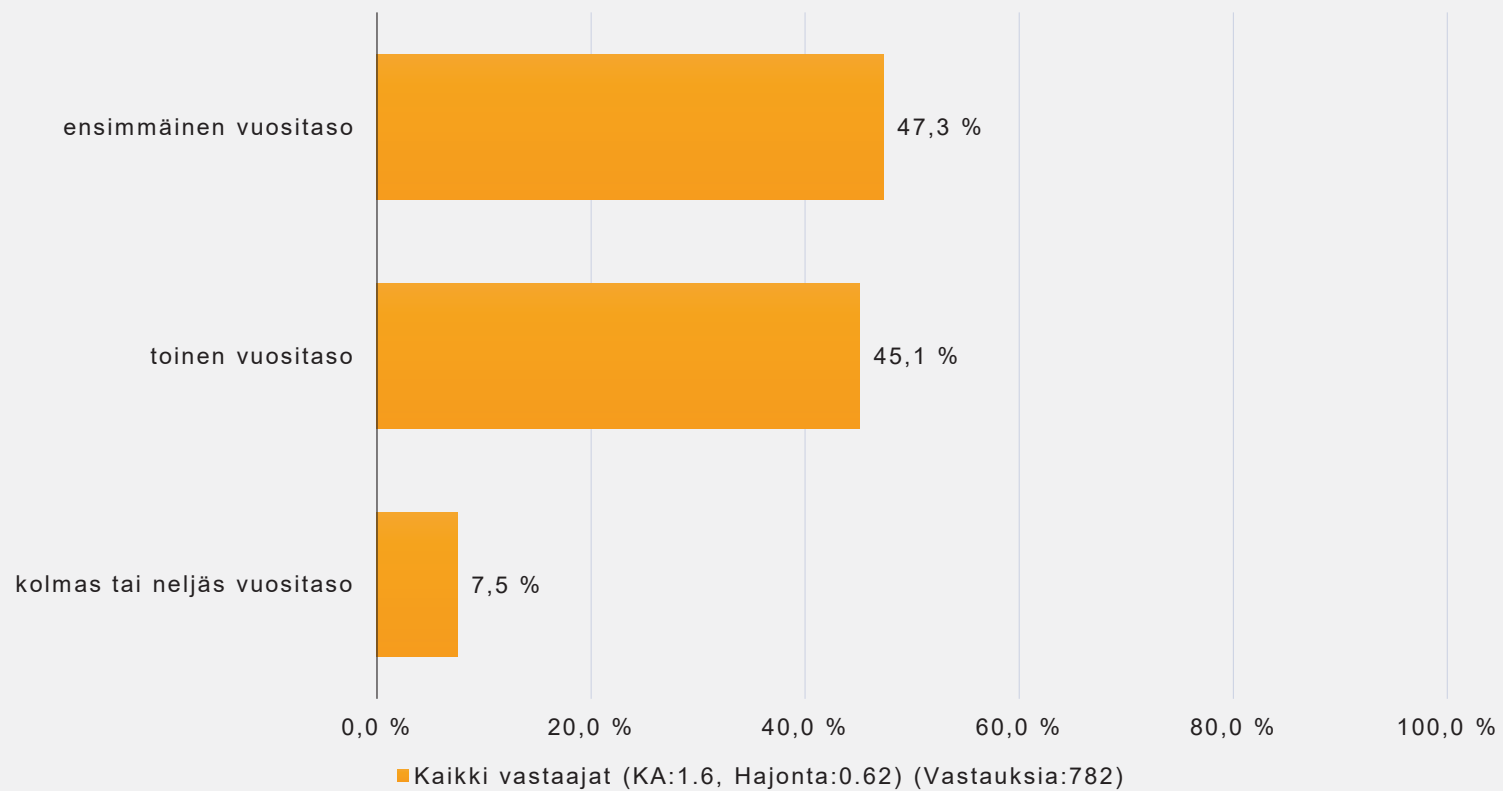
Miika Raudaskoski

VASTAUSTEN LUOTETTAVUUS JA KATTAVUUS

- Kyselyyn vastasi noin 780 opiskelijaa ja 65 opettajaa. Opiskelijoista 92,4% oli 1. ja 2. vuositasolta.
- Opettajien osalta vastaajia oli eri oppiaineista; suurin yksittäinen vastaajien joukko oli matematiikan opettajat, joita vastanneista oli 26,6%.
- Opettajista kaikilla oli käytössä työnantajan tarjoama kannettava päätelaite. Opiskelijoista vain 19% vastaajista ilmoitti käyttävänsä koulutuksen järjestäjän tarjoamaa päätelaitetta.

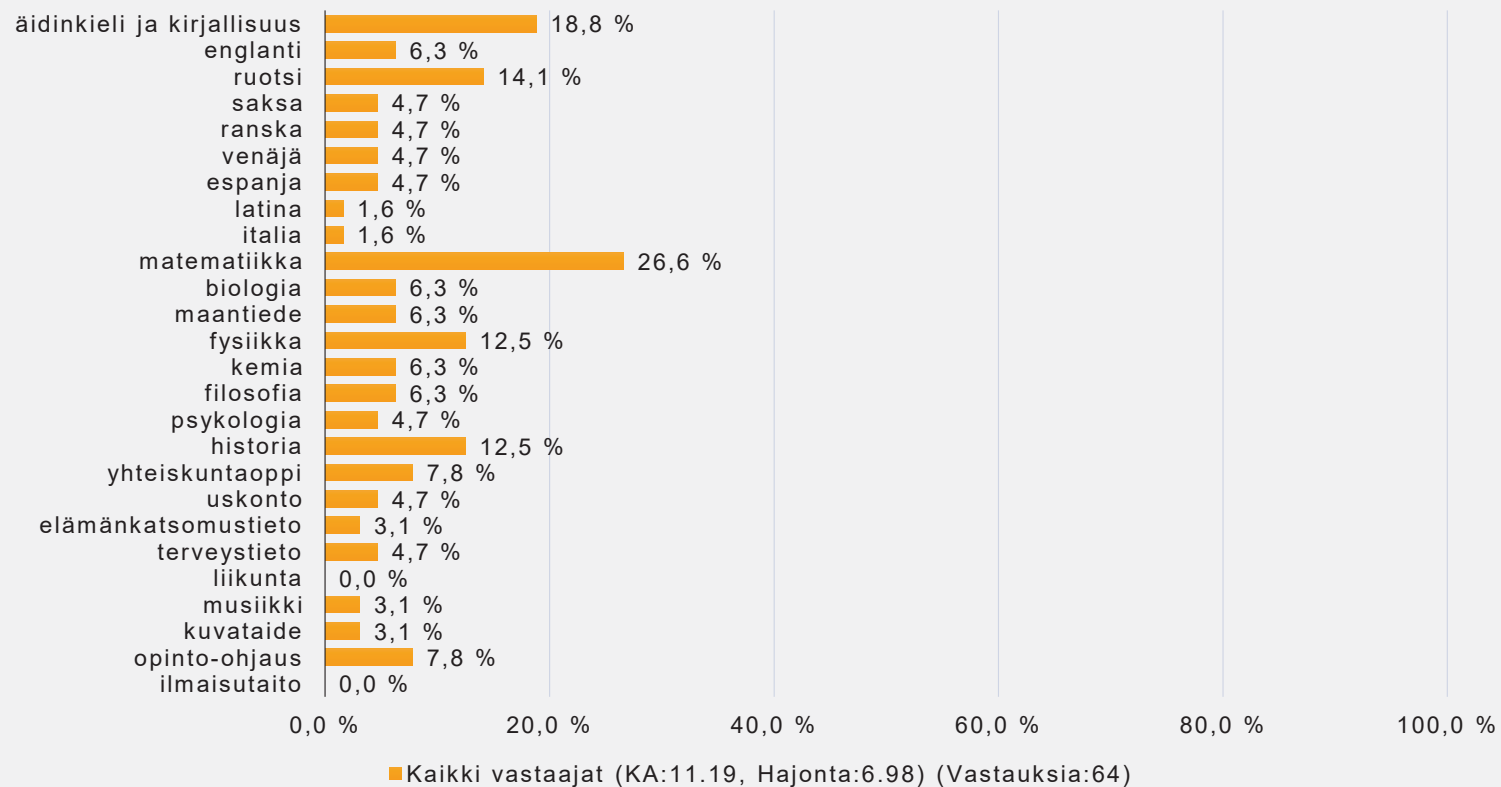
OPISKELIJOIDEN VASTAUKSET VUOSITASOITTAIN

Millä vuositasolla opiskelet?

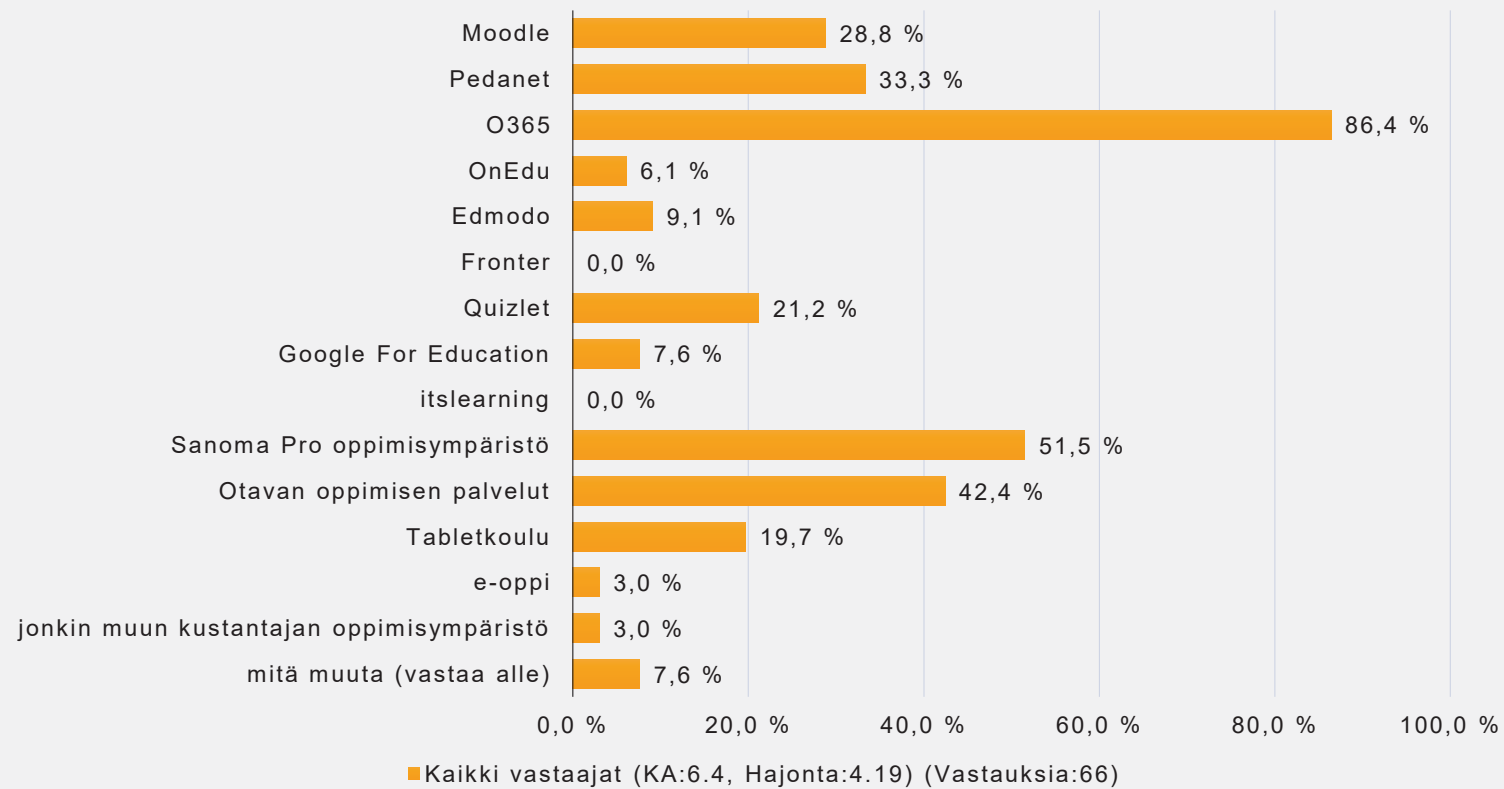
OPETTAJAVASTAUKSET OPPIAINEITTAIN

Opetan lukiossa seuraavia aineita:

MITKÄ OPPIMISYMPÄRISTÖT OVAT KÄYTÖSSÄ? (OPETTAJIEN VASTAUKSET)

Opetuskäytössäni on seuraavat digitaaliset oppimisympäristöt tai -alustat

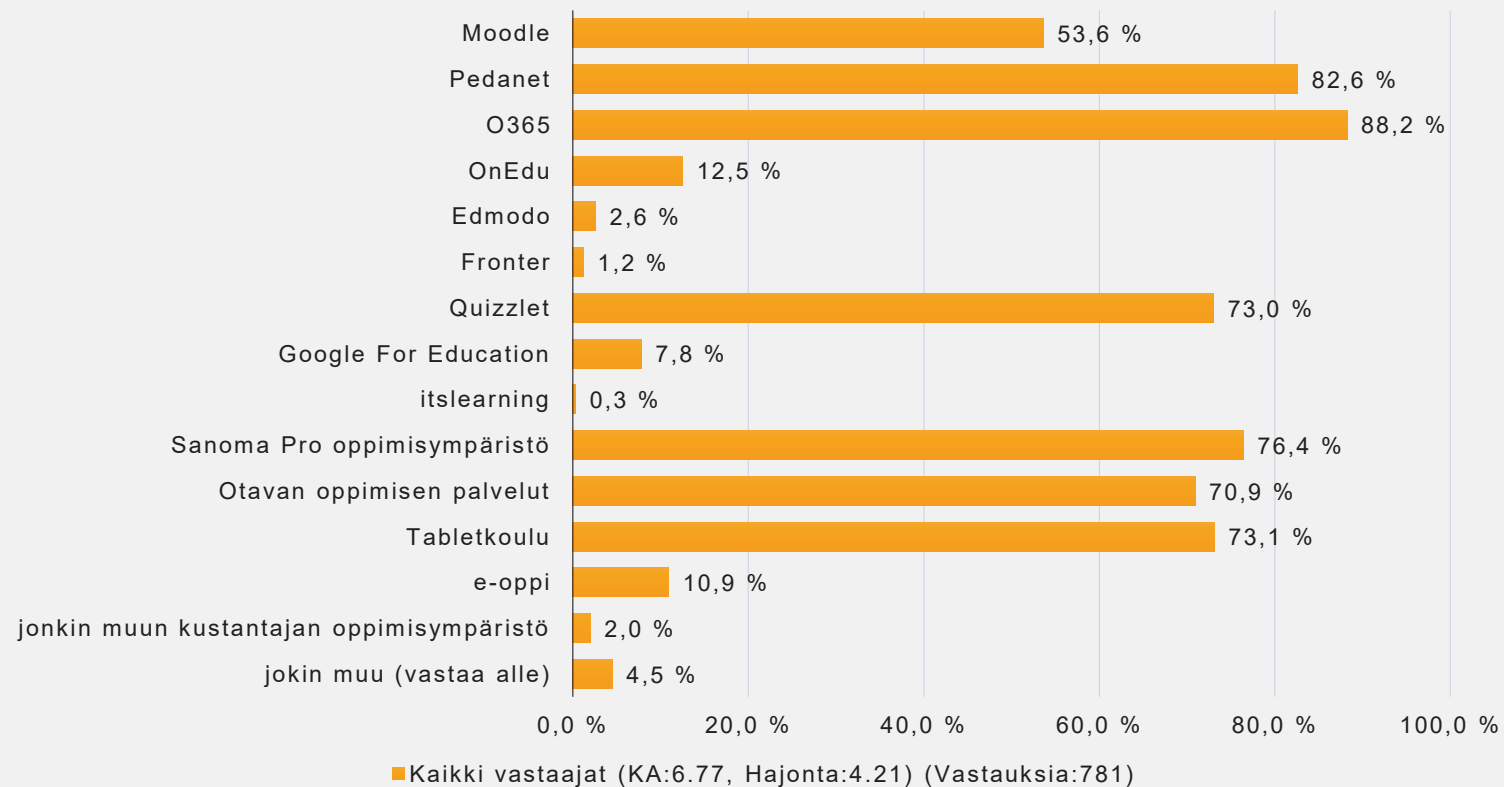

MITKÄ OPPIMISYMPÄRISTÖT OVAT KÄYTÖSSÄ? (OPETTAJIEN VASTAUKSET)

- Lomakevastauksissa korostuivat **0365-ympäristö** sekä **kustantajien oppimisympäristöt**.
- Avovastauksissa opettajat toivat esiin erilaisia digitaalisia oppimisympäristöjä ja –työkaluja. Oppimistyökaluista avovastauksissa toistuivat eri oppiaineisiin sopivat **Kahoot** ja **Padlet**.
- Oppiainekohtaisista oppimisympäristöistä ja –työkaluista mainittiin mm. **Mafy-netti** ja äidinkielen **ÄLY**. Lisäksi IB-ohjelmassa käytössä oleva **ManageBac** mainittiin avovastausten yhteydessä.
- Valtaosa mainituista on enemmän työkaluja yksittäisten harjoitusten tekemiseen kuin varsinaisia oppimisympäristöjä.
- Oppimisympäristö-käsitteen osalta vastauksissa oli hyvä huomio: ” *mitä tarkoitetaan oppimisympäristöllä tai -alustalla? luokkatilaa, työhuonetta, ulkopihaa, koulunkäytäviä, yrityksen tiloja, toisen oppilaitoksen tiloja vai mitä?*”

MITKÄ OPPIMISYMPÄRISTÖT OVAT OPISKELUKÄYTÖSSÄ? (OPISKELIJOIDEN VASTAUKSET)

Olen käyttänyt seuraavia digitaalisia oppimisympäristöjä tai -alustoja

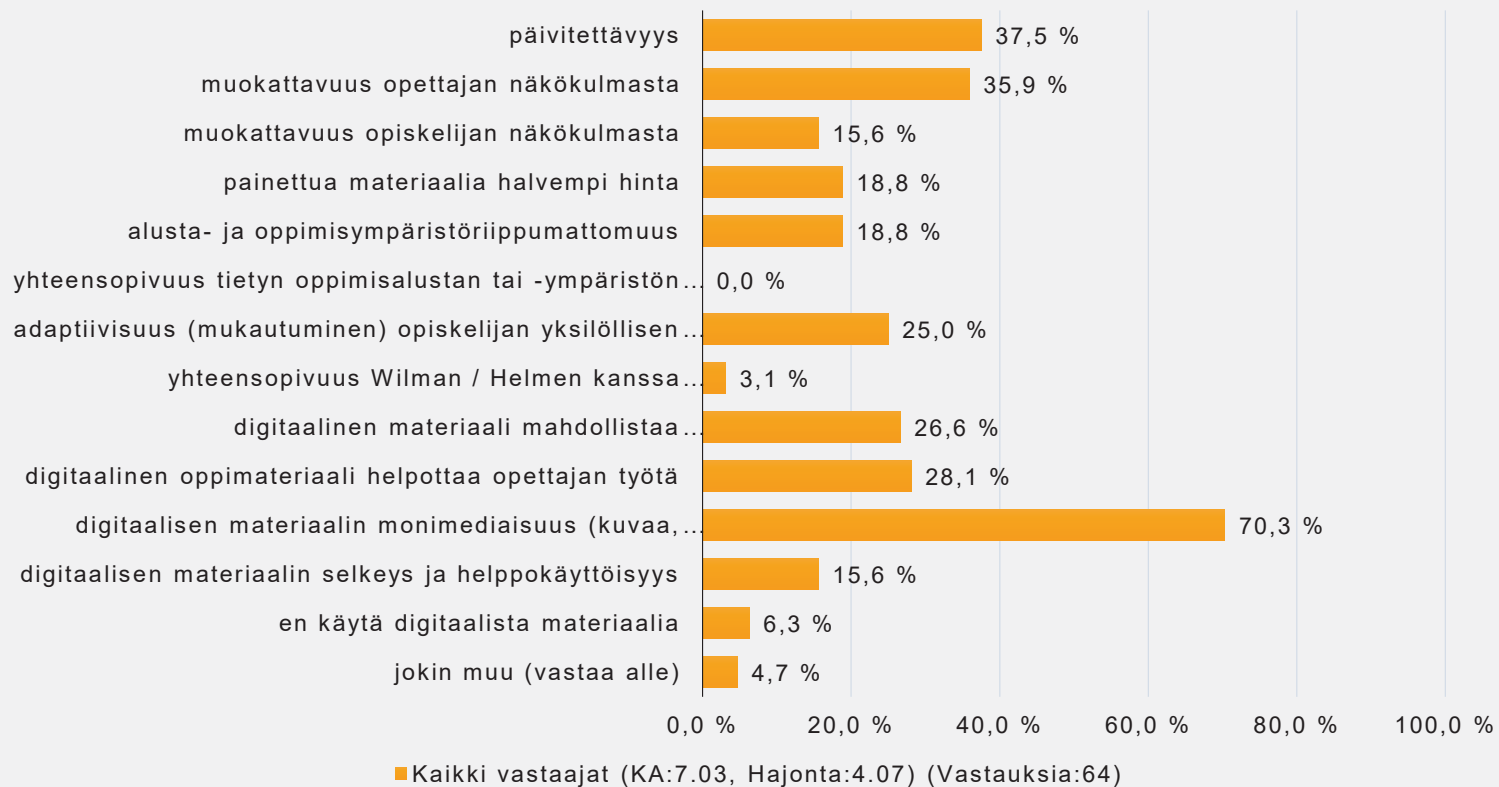
MITKÄ OPPIMISYMPÄRISTÖT OVAT OPISKELUKÄYTÖSSÄ? (OPISKELIJOIDEN VASTAUKSET)

- Opiskelijoiden vastauksissa ei-oppikirjasidonnaisista ympäristöistä oli käytetty paljon **0365:a**, **pedanetiä** ja **Moodlea**. Lisäksi opiskelussa oli ollut käytössä **kustantajien digitaalisia ympäristöjä** (SanomaPro, Otava, Tabletkoulu). Kustantajista eOppi sai vain muutamia vastauksia.
- Avovastauksissa esille nousivat opettajien vastausten tavoin **Kahoot** sekä oppiainekohtaiset **Mafynetti** ja **ÄLY**. Myös **InThinking** ja **Emended** mainittiin useissa vastauksissa.
- Opettajien vastausten perusteella opiskelijat eivät juurikaan käyttäneet kursseilla maksullisia digitaalisia lisämateriaaleja. Opiskelijoista 72% myös vastasi käyttävänsä kursseilla vain oppikirjoja. Digitaalista materiaalia käytettiin lähinnä sen vuoksi, ettei kurssilla ollut muuta vaihtoehtoa.

OPETTAJIEN NÄKEMYKSIÄ DIGIMATERIAALIN OMINAISUUKSISTA

Digitaalisen materiaalin tärkeimpiä ominaisuuksia ovat (valitse enintään kolme tärkeintä ominaisuutta)

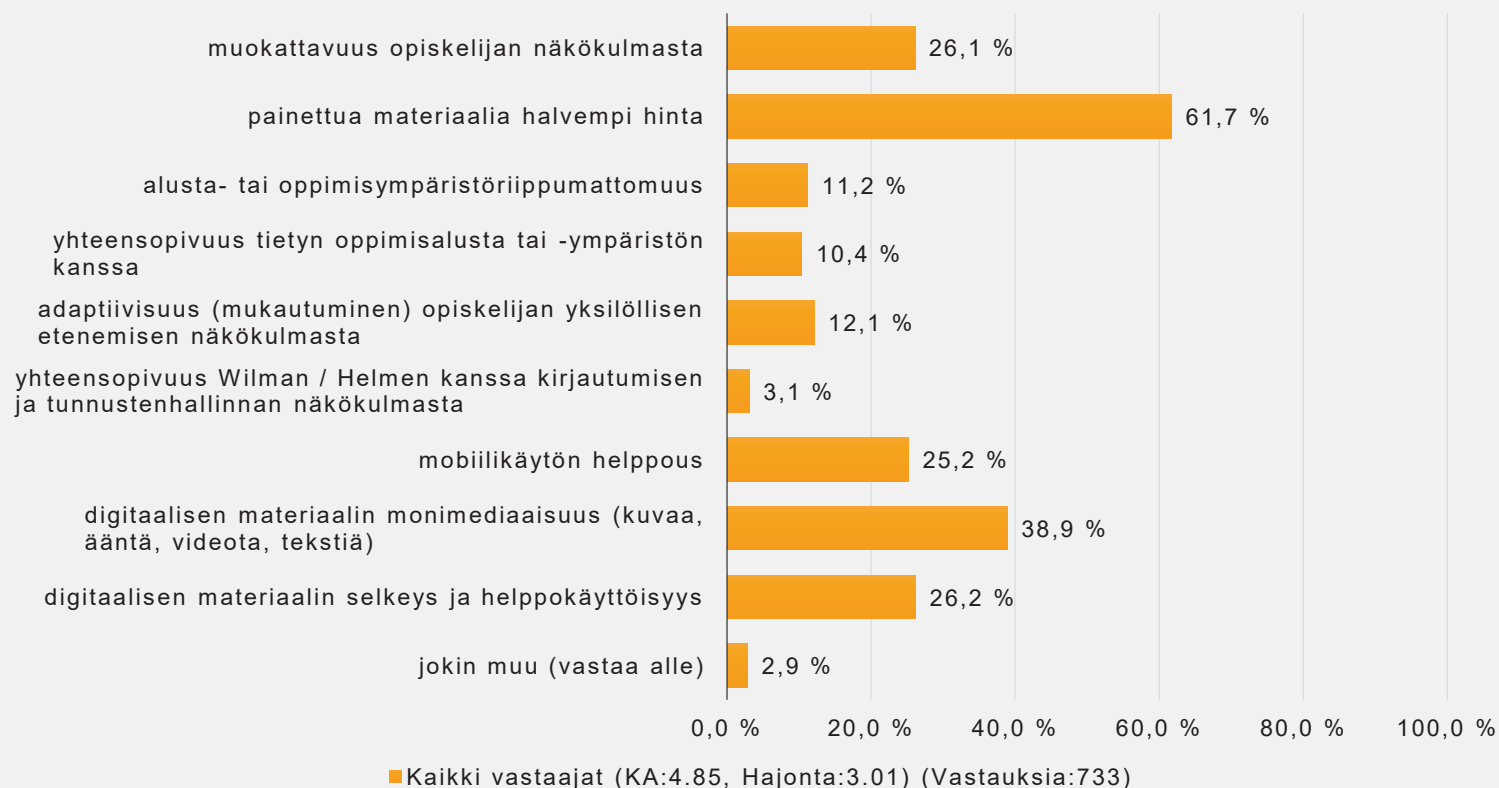

OPETTAJIEN NÄKEMYKSIÄ DIGIMATERIAALIN OMINAISUUKSISTA

- Suljetuissa vastauksissa opettajat korostivat **monimediaisuuden** tuomaa etua (70%) sekä **päivitettävyyttä** (37,5%) ja **muokattavuutta** (35,9%).
- Avovastauksissa opettajat korostivat digitaalisten ympäristöjen **helppokäyttöisyyttä** eli materiaali, tehtävät ja palautteenanto ovat samalla alustalla. Myös **muokattavuus** ja **tiedon päivitettävyys** nousivat esille useissa vastauksissa. Lisäksi digimateriaalin koettiin **helpottavan työtä** ja **tehostavan palautteenantoa**.
- Lisäksi avovastauksissa nousivat esiin digivalmiuksien kehittyminen yo-kokeita ja tulevaisuuden työelämää silmällä pitäen. Opettajat kokivat digiympäristöjen tukevan itseohjautuvuutta ja opiskeluprosessin etenemistä.
- Yleisesti digitaalisten ympäristöjen katsottiin myös **monipuolistavan ja elävöittävän opetusta**.

OPISKELIJOIDEN NÄKEMYKSIÄ DIGIMATERIAALIN OMINAISUUKSISTA

Digitaalisen materiaalin tärkeimpiä ominaisuuksia ovat (valitse mielestäsi kaksi tärkeintä ominaisuutta)

OPISKELIJOIDEN NÄKEMYKSIÄ DIGIMATERIAALIN OMINAISUUKSISTA

- Opiskelijoiden suljetuissa vastauksissa painettua materiaalia edullisempi hinta nousi keskeiseksi syyksi hankkia digimateriaali (n. 60% vastanneista). Monimediaisuutta piti tärkeänä kriteerinä lähes 40% vastanneista.
- Avovastauksissa edullisuus nousi myös esiin. Keskeisiä avovastauksissa nostettua digimateriaalin etuja ja syitä valita digimateriaali olivat **helppokäyttöisyys** ja **mukana kulkeminen**. Monessa avovastauksessa tuotiin esille, että digimateriaali on **aina mukana vähintään kännykällä eikä tarvitse koneen lisäksi kantaa kirjoja**. Myös **mallivastauksia** ja **yo-kokeisiin valmistautumisen helppoutta** nostettiin avovastauksissa esiin.
- Vastaavasti suuri joukko opiskelijoista ilmoitti käyttävänsä digitaalista materiaalia vain, koska **on pakko** tai **ei ole muuta vaihtoehtoa**.

MIKSI DIGITAALISIA OPPIMISYMPÄRISTÖJÄ EI KÄYTETÄ?

- Opettajien vastausten perusteella digitaalisten ympäristöjen käyttöaste on melko korkea eikä avovastauksia kysymykseen ” En käytä digitaalisia oppimateriaaleja, koska” ollut kovinkaan paljoa.
- Keskeiset syyt opettajien käyttämättömyydelle liittyivät siihen, **ettei (hyvää) digitaalista materiaalia ole saatavilla tai muut työtavat ja -menetelmät sopivat paremmin.**
- Yhdessä avovastauksessa epäiltiin digitaalisten ympäristöjen olevan riski siihen, että lukio-opiskelu muuttuu etäopiskeluksi.
- Opiskelijoiden osalta kysymykseen oli vastattu runsaammin.

MIKSI DIGITAALISIA OPPIMISYMPÄRISTÖJÄ EI KÄYTETÄ?

- Opiskelijoiden osalta kysymykseen oli vastattu runsaammin. Avovastauksista erottuu kaksi keskeistä syytä käyttämättömyyteen / haluttomuuteen käyttää digitaalisia ympäristöjä: **tietokoneenkäytön fyysiset haitat ja opiskeluun/kertaamiseen liittyvät hankaluudet**
- Ruutuajan osalta nostettiin esiin **silmien väsyminen ja päänsärky**, myös jonkin verran mainintoja tuli niska-hartia-seudun kivuille. Nämä kommentit toistuivat lukuisissa vastauksissa.
- Digimateriaalin koettiin olevan myös jossain määrin **hankalakäyttöisempää nimenomaan lukemisen näkökulmasta**. Paperikirjaa pidettiin parempana lukuympäristönä ja siihen muistiinpanojen tekeminen koettiin helpommaksi.
- Näiden syiden jälkeen suurimmaksi haasteeksi koettiin se, ettei digikirjoja voi myydä eteenpäin (kustannukset lopulta jopa suuremmat) sekä lisenssien lyhyt kesto (joskus vain 12-18 kk)
- Netin käyttövarmuuden ongelmat saivat vain hajamainintoja. ”En tykkää” nousi myös toistuvasti syyksi olla käyttämättä digiympäristöjä.

MIHIN DIGITAALISTA MATERIAALIA KAIVATAAN (OPETTAJAT)?

- Opettajien mielestä digitaalista materiaalia kaivattiin erityisesti **historian, äidinkielen ja vieraiden kielten** kursseille. Tässä näkynee myös vastaajien oppiaineyhdistelmät. On huomionarvoista, että matematiikkaan materiaalia ei juuri kaivattu, vaikka matematiikan opettajia vastaajissa oli lähes 1/3.
- Äidinkielessä toivottiin aineistoa **argumentaatiosta, valeuutisista** sekä **ajankohtaisista teksteistä**. Myös **e-kirjoja opiskelijoille** kaivattiin.
- **Videomateriaalin** tarve nousi esiin äidinkielen lisäksi myös vieraissa kielissä. Lisäksi vieraisiin kieliin kaivattiin digitaalista materiaalia kieliopin ja sanastojen opettamiseen.
- Historian osalta toivottiin yleisesti digitaalista oppimateriaalia.
- Yksittäisistä kursseista mainittiin mm. kuvataiteen KUI ja KU2 sekä **eri oppiaineiden kertauskurssit**

MIKSI KÄYTTÄISIN DIGITAALISTA MATERIAALIA (OPISKELIJAT)?

- Valtaosa avovastauksiin vastannut opiskelija käyttäisi digitaalista materiaalia **pakon edessä** eli se olisi ainoa vaihtoehto kurssin oppimateriaaliksi. Muut syyt, jotka saivat opiskelijan valitsemaan digitaalisen materiaalin liittyivät **kustannusten alentamiseen** (edullisempi hinta / ilmainen), **lisenssin kestoon** (ikuinen lisenssi / väh. 5 vuotta / voisi ostaa vain yhden jakson mittaisen lisenssin), **alustan samankaltaisuuteen** (kaikki samalla alustalla) sekä materiaalin **parempaan laatuun**.
- Vastausten perusteella käytössä olevissa digimateriaaleissa on edelleen käytettävyyteen ja selkeyteen liittyviä haasteita. Vastaajat peilaavat kokemustaan paperiseen kirjaan, eivätkä näytä käsittelevän digiympäristö omanlaisenaan oppimisympäristönä.
- Vastausten perusteella käytössä on erilaisia oppimisympäristöjä, mikä näyttyy opiskelijoille hankalana: eri alustat toimivat eri logiikalla.

MILLAISTA OLISI OPPIMAAN INNOSTAVA DIGIMATERIAALI?

- **Opettajien** vastausten perusteella digimateriaalin tulisi olla **ajankohtaista, monimediaista ja interaktiivista**. Vastauksissa nostettiin esiin arvioinnin helpottamista (toimivat itsearviointityökalut, jotka tukevat opiskelijan itsearviointia), erilaisen materiaalin hyödyntämistä (videot, interaktiivisuus, opiskelijaa ”tsemppaava” ja kannustava, kommentoiva materiaali)
- **Visuaalisuus ja helppokäyttöisyys** nostettiin myös keskeisinä tekijöinä esiin. Opettajien vastausten perusteella digitaalisuus mahdollistaisi paperista kirjaa monipuolisemman ja myös oppimaan innostavamman ympäristön.

MILLAISTA OLISI OPPIMAAN INNOSTAVA DIGIMATERIAALI?

- **Opiskelijoiden** vastauksissa nousi selkeimpinä kriteereinä esiin **selkeys, helppokäyttöisyys** ja **sisällön monipuolisuus**. Hyvä digimateriaali sisältäisi erilaisia tehtäviä, **monipuoleista aineistoa**, olisi **visuaalisesti näyttävä** ja toisi näin **jotain lisää verrattuna paperiseen kirjaan**. Valtaosa avovastauksista korosti näitä ominaisuuksia.
- **Oman etenemisen seuraamista** toivottiin myös jonkin verran, ja tästä olisi hyvä saada kannustusta. Tehtävien oikeiden vastausten näkeminen ympäristössä sai myös mainintoja.
- Muutamia mainintoja sai myös **äänikirjamahdollisuus** eli digimateriaalin tekstit olisivat myös kuunneltavissa, minkä koettiin olevan hyvä asia oppimisen kannalta.
- Suurimpina riskeinä avointen oppimateriaalien suhteen nähtiin päivitettävyyteen, tekijänoikeuksiin ja laatuun liittyvät kysymykset. Nämä toistuivat niin opiskelijoiden kuin opettajienkin vastauksissa.